

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

12 Vtrùm iniuriam sibi ab aliquo factam referens amico, peccet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

docent DD. & tamen hic solum apud vnum fama amittitur: ergo vel vni aperire crimen, est peccatum mortale.

Temerarium iudicium.

Respondeo, negando consequentiam. Nam temerarium iudicium non est peccatum mortale præcisè propter damnum, quod infert; sed propter grauem iniuriam, dum ex leuibus iudiciis ei graue crimen impingit, & in corde suo contemnit. hoc enim perinde est, ac si falsum imponeret; quod est peccatum mortale; etiam si apud vnum dumtaxat fieret. Secus est quando aperitur crimen verum: multò enim maior iniuria est falsum imponere, quàm verum aperire.

DUBITATIO XII.

Vtrum iniuriam sibi ab aliquo factam referens amico, peccet.

72 **R**espondeo, Si faciat intentione detrahendi, vt se hoc modo vindicet, sine dubio est peccatum; & fieri potest, vt sit mortale. Si autem vt consolationem accipiat ab amico, siue vt querela exposita dolor mitigetur; non est peccatum, saltem mortiferum; quia iure suo vti videtur. Ita Petrus Nauarra lib. 2. cap. 4. num. 345. Nimis enim graue est, & præter humanam consuetudinem, vt quis cogatur iniurias acceptas solus in silentio concoquere, nec possit eas cum amico communicare; nam hac ratione magnam partem, earum veluti pondere quodam leuatur. Vnde si inde aliqua infamia auctori iniuria proueniat, non ipsi, sed auctori imputandum. adhibenda tamen moderatio, ne pluribus dicatur, quàm ad consilium & solatium sit necesse; nec nominanda persona, nisi ad consilium sit opus, vel ad necessariam consolationem valdè expediens.

DUBITATIO XIII.

Vtrum crimen proximi, quod publicum est in aliqua ciuitate, liceat alibi patefacere, vbi ignoratur.

73 **N**otandum est, in proposito crimen tripliciter dici publicum; Primò, si sit notorium iure. Secundo, si facto. Tertio, si famosum.

Notorium iuris.

Notorium iure dicitur, de quo constat per iudicalem sententiam; vel per confessionem Rei in iudicio; vel per legitimam restium depositionem.

Notorium facti.

Notorium facto dicitur, quod in præsentia multorum est perpetratum; vt, in aliquo conuentu, vel in loco publico, v. g. in foro, vel celebri platea, eo tempore quo multis innotescere potuit: vel quod maiori parti victimæ passim ob oculos versatur, vt si quis in publica platea pugnet, vel iurgia cum clamore misceat: si quis publicè concubinam habeat & domi filios alat.

Famosum.

Famosum dicitur, cuius fama ex sufficientibus iudiciis orta, ad multos peruenit, ita vt maior pars ciuitatis, vel pagi, vel parœciæ, vel viciniae illud norit. Addit Nauarra. cap. 25. Enchir. nu. 73. etiam dici *notorium*, quod euidenter notum est maiori parti alicuius congregationis seu collegij, vbi non sint pauciores quàm decem; itaque li 6. aut 7. in congregatione, vbi 10. vel 11. sint, factum sciant;

dicitur esse *notorium*, quod verum est respectu illius congregationis, non autem absolute. quid enim notum est maiori parti alicuius collegij vel congregationis, est notorium in illa congregatione, non autem absolute respectu totius vrbis vel parœciæ. Vnde etiam talia non possunt absolute dici publica: sed illa dumtaxat absolute publica dicuntur, quæ eo loco, & cum illis circumstantiis sunt gesta vel proposita, vt cuius innotescere potuerint: v. g. in foro, vel publica platea; quia non curauit auctor, quis videret vel non videret. His positus,

Dico Primò, Reuelare alicuius crimen, quod aliquo istorum trium modorum sit publicum, eo loco vbi ignoratur, non est contra iustitiam. Docet hoc Caietan. opusc. 31. Resp. 9. & Nauarra. c. 18. num. 26. Ratio est; quia quando hoc modo crimen est publicum, auctor amisit ius ad famam: nam ipsa facti euidencia, & iusti iudicij ratio ei repugnat, ne possit queri sibi fieri iniuriam narratione factorum, quæ iam in proposita sunt posita. & quidem si per sententiam sit publicum, non potest esse dubitatio. Nam vna ex pœnis, qua Iudices afficiunt reos, est, quòd eo loco & tempore iudicia exercent, & pœnas infligant, quo eorum crimina in plurimorum notitiam venire queant; ergo non est contra iustitiam, ea quouis loco diuulgare. Si verò sit publicum euidencia facti vel indiciorum; iam sponte videtur cessisse iure suo, quoad famam habebat: nam hoc ipso, quo non est veritas in publico crimen admittere, vel eius indicia manifesta dare; non videtur curasse quis sciat, vel non sciat: eo enim loco & modo fecit, vt cuius videre posset. quòd si re ipsa multi non viderint, id per accidens est; quia accidit, ibi tunc non adesse. Secus de eo, qui in aliqua domo coram aliquibus peccat. non enim hic censetur abicere suam famam, nisi respectu domesticorum, qui ad talem locum conuenire solent. Idem confirmatur ex consuetudine totius orbis. nusquam enim homines putant se iniuriam facere, si publica crimina alibi referant, vel literis perscribant, historiis commendent, vel historiis commendata legant vel referant.

Dices, Is qui hic amisit famam, non ideo alibi est infamis: ergo cum ibi adhuc retineat bonum nomen, non potest eo spoliari.

Resp. Petrus Nauarra & alij quidam, putant eum retinere ius ad famam in locis remotis; vnde si quis crimen, quod hic publicum est, ibi referat, peccaturum contra iustitiam. Sed contrarium videtur verius: vnde dicendum est, retinere quidem aliis locis famam re ipsa & facto, non tamen iure: postquam enim crimen publicum factum est, amisit ius famæ, ita vt nemo ex iustitia teneatur amplius priorem existimationem de illo retinere, vt ex Caietano & Nauarra supra colligitur.

Sed quid si per iniuriam factum sit publicum?

77 **R**espondeo, Non refert: (etsi quidam aliter sentiant) nam hoc ipso, quo factum est verè publicum, ius amisit vt homines aliter de se sentiant; vt si confessus fuit crimina sua occulta, per tormeta.

Dices, Per iniuriam nemo amittit ius: ergo.

Respondeo, Non amittit ius præcisè per iniuriam, sed per id quod ex iniuria sequitur, quod est esse publicum, & in propositulo. Publicitas enim facti tribuit licentiam loquendi, ita vt non censetur amplius iniuria, siue sit publicum per se, siue

Quin publico peccat, videtur cadere iure fama.

76

77

Etiamsi per iniuriam factum sit.